

**LITÉR KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATÁNAK
KÖZOKTATÁSI ESÉLYEGYENLŐSÉGI
PROGRAMJA**

BEVEZETÉS

Az Európai Unió elvárások alapján a települések, kistérségek, régiók feladata a **társadalmi egyenlőtlenségek csökkentése**.

Az esélyegyenlőség biztosítása és előmozdítása egymással nem helyettesíthető, jól elkülönített fogalmak, amelyek egyben egymást kiegészítő célokat jelölnek meg. Az esélyegyenlőség biztosítása olyan, általában passzív cselekedet, amely valamit kinyit, lehetővé tesz az adott védett csoport számára is. Az esélyegyenlőség előmozdítása aktív cselekedet, amelynek eredménye, hogy a védett csoport tagjai valóban élni tudnak a számukra is nyitott lehetőségekkel.

Esélyegyenlőség érvényesüléséről csak akkor beszélhetünk, ha mindkét cél egyszerre teljesül, az adott védett csoport tényleges résztvevővé válik.

A fenntartó és intézményei fogadókészségét fejleszteni kell, ki kell alakítani a

- megkülönböztetés tilalmát, egyenlő bánásmódot,
- az emberi méltóság tiszteletben tartását,
- a társadalmi szolidaritás kialakítását.

Az esélyegyenlőség pozitív befolyásolásához szükséges megerősítő intézkedések készítése, ennek stratégiai terve az esélyegyenlőségi program. Az esélyegyenlőségi program része egy a helyzetelemzés, az alapelvek, célok meghatározása, a továbblépés lehetőségeinek megkeresése, melyhez elengedhetetlenül szükséges a partnerségi megközelítés.

Az Esélyegyenlőségi program alapja a Köztársasági Esélyegyenlőségi Program, mely kiterjed:

- a jogi és szociális, szolgáltató és információs rendszer építésére,
- az érintett köztisztviselők, közalkalmazottak képzésére,
- a hátrányos helyzetű csoportok tagjainak médiajelenlétét biztosító közvélemény-formáló programok szervezésére,
- a fogyatékkal élő emberek számára a környezet bejárhatóvá tételére,
- az erőszaktól szenvedőknek komplex jogi, szociális és pszichológiai segítséget nyújtó krízisintervenciós központok kialakítására,
- területi szinten halmozottan megjelenő hátrányok újszerű társadalompolitikai kezelésére.

Az esélyegyenlőség előmozdítása konkrét, a hátrányok kiegyenlítését segítő intézkedések végrehajtásával érhető el. A területet érintő szabályozásnak ennek megfelelően az a feladata, hogy olyan keretet biztosítson az állami intézkedéseknek, amelyek a közösségi erőforrások leghatékonyabb felhasználását teszik lehetővé.

Fontos, a program megvalósításához a garanciák, módszerek meghatározása, az ehhez szükséges intézkedési terv készítése.

A közoktatás esélyegyenlősége

Az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 35.§-a szerint a települési önkormányzatok helyi esélyegyenlőségi programot fogadhatnak el, amelyben elemzik a településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének alakulását és meghatározzák az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő célokat.

Az esélyegyenlőségi programunkkal különösen a közoktatás terén megvalósuló esélyegyenlőség előmozdítását kell ösztönöznünk.

Az esélyegyenlőség érvényesítése érdekében különös figyelmet kell fordítanunk minden infrastrukturális és szakmai fejlesztés támogatása esetén a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók és a sajátos nevelési igényű tanulók oktatási helyzetére a beruházásokban,

fejlesztésekben, a közoktatási intézményeinkben. Kiemelten fontos az érintett intézmények oktatásszervezési gyakorlatának áttekintésével, illetve az intézmények tanulói összetételének összehasonlításával annak vizsgálata, hogy érvényesül-e a községben a **diszkriminációmentesség, szegregációmentesség, és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók nevelési, oktatási és társadalmi integrációjának támogatása.**

A halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek **esélyegyenlősége előmozdításának** elengedhetetlen feltétele az egyenlő hozzáférés biztosításán túl, olyan támogató lépések, szolgáltatások tervezése és megvalósítása, amelyek csökkentik meglévő hátrányaikat, javítják iskolai sikerességüket.

Litér község önkormányzata közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 85.§-ában előírt kötelezettségének eleget téve, a településen nyújtott közoktatási közszolgáltatások terén az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség követelményeinek érvényre juttatásának elősegítésére megalkotja a Telpülési Közoktatási Esélyegyenlőségi Programot, amely tartalmazza az esélyenlőségi célokat, a gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedéseket, az önkormányzat esélyegyenlőségi célok megvalósításáért vállalt kötelezettségeit.

1. Helyzetelemzés

1.1. Népeség, népmozgalom

Demográfiai adatok

Lakónépeség száma	2118
Állandó népeség száma	2121
Állandó népeségből a 0-2 évesek száma	59
Állandó népeségből a 3-5 évesek száma	61
Állandó népeségből a 6-14 évesek száma	228
Állandó népeségből a 15-18 évesek száma	127
Állandó népeségszám változása 1990-2006 (- / +)	+

Bevándorlás*

Közeli településekről	3
Közeli városból	5
Távolabbi településekről	1
Távolabbi városokból	1
Megyeszékhelyről	5
Budapestről	1
Külföldről	1

Elvándorlás

Közeli településekre	3
Közeli városba	4
Távolabbi településekre	1
Távolabbi városokba	1
Megyeszékhelyre	4
Budapestre	1
Külföldre	1

Az előbbi táblázatokba foglalt, alapvető népeségi, népmozgalmi adatok alapján megállapítható, hogy a község az elmúlt évek során képes volt népeségét megtartani, az országos és megyei tendenciákkal szemben a népeség nem csökken, sőt enyhe mértékben emelkedik. A be-és elvándorlás pozitív egyenlegű, jellemzően a közeli megyeszékhely és a község között zajlik. Az óvodás - és az általános korú gyermekek aránya az állandó népeségen belül kedvező arányú. Az utóbbi esetben meghaladja a 10 százalékot.

1.2. Szociális helyzet a településen

· Be-és elvándorlást jellemző rangszámok jelentése: 1=Egyáltalán nem jellemző, 5=Nagyon nagy mértékben jellemző.

Munkanélküliek száma a településen		76
Ebből tartósan munkanélküli (180 napon túl)		4
Hány háztartás kap rendszeres szociális segítyt?		3
Hányan kapnak rendszeres szociális segítyt?		8
Hány gyermek után igényelnek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt?		74
ebből	Azon gyermekek száma, akiknek a szülei nyilatkoztak halmozottan hátrányos helyzetükről	24
	Azon gyermekek száma, akinek szülei nem nyilatkoztak	50

1.3. A településen élők számára elérhető közszolgáltatások

Közszolgáltatások	Helyben	Más településen, éspedig... (km)	A szolgáltatás ellátatlan
KÖZOKTATÁSI INTÉZMÉNYI FELADATOK			
Óvodai nevelés	X		
Általános iskolai oktatás 1-4.	X		
Általános iskolai oktatás 5-8.	X		
Alapfokú művészetoktatás		X	
KÖZOKTATÁSI SZAKSZOLGÁLATI FELADATOK			
Gyógypedagógiai tanácsadás		Veszprém 15 km	
Korai fejlesztés és gondozás		Veszprém 15 km	
Fejlesztő felkészítés		Veszprém 15 km	
Nevelési tanácsadás		Balatonalmádi	
Logopédiai ellátás		Balatonalmádi	
Továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadás		Veszprém 15 km	
Gyógytestnevelés	X		
GYERMEKJÓLÉTI ALAPELLÁTÁSOK			
Gyermekjóléti szolgáltatás			
Bölcsőde	X		
Családi napközi			
Iskolai napközi	X		
Házi gyermekfelügyelet		Veszprém 15 km	
GYERMEKJÓLÉTI SZAKELLÁTÁSOK			
Családok átmeneti otthona		Veszprém 15 km	

Litér község önkormányzata teljesíti a jogszabályokban meghatározott közoktatási közszolgáltatások ellátására előírt kötelezettségeit. A pedagógiai szakszolgálatok, illetve szakmai szolgáltatások a település kedvező földrajzi fekvéséből is következően aránytalan teher nélkül hozzáférhetők, elérhetők.

1.4. A szolgáltatásnyújtás fenntartói/szervezeti háttere

Közszolgáltatások	A feladatellátás fenntartói háttere			
	Önkormányzat saját fenntartású intézménye	Többcélú Társulás	Megyei önkormányzat	Egyéb
Óvodai nevelés	x			
Általános iskolai oktatás	x			
Alapfokú művészetoktatás				X
Gyógypedagógiai tanácsadás			X	
Korai fejlesztés és gondozás			X	
Fejlesztő felkészítés			X	
Nevelési tanácsadás			X	
Logopédiai ellátás			X	
Továbbtanulási-, pályaválasztási tanácsadás			X	
Gyógytestnevelés	X			
Gyermekjóléti szolgáltatás		X		
Bölcsőde	X			
Családi napközi				X
Iskolai napközi	X			
Házi gyermekfelügyelet				X
Családok átmeneti otthona				X

1.5. Óvodai ellátás jellemzői

Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény. Az óvodai nevelés a gyermek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magában foglaló foglalkozások keretében folyik. Litér község önkormányzata az óvodás korúak óvodai neveléséről intézményfenntartással gondoskodik. Az óvodai ellátás néhány jellemző adatát foglalja össze a táblázat.

Óvodai intézmények száma	1
Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	1
Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	75
Óvodába beíratott gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	69
Más településen veszi igénybe az óvodai ellátást	6
Óvodába beíratott hátrányos helyzetű gyermekek száma	25
Óvodába beíratott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma	5
Az óvodába be nem íratott 3. életévüket betöltött gyermekek száma	1
Az óvodába be nem íratott 3 életévüket betöltött halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma	1
Gyógypedagógiai nevelésben részesülő óvodás gyermekek száma (integráltan neveltek nélkül)	0
SNI és részképességzavaros gyermekek száma	13
Az óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	3
Főállású óvodapedagógusok száma	6

Az óvodai nevelő munka az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjára épülő helyi nevelési program alapján folyik, amelyet az intézmény a helyi sajátosságok, a gyermekek szocializációja figyelembevételével alakított ki.

Legfontosabb feladata, hogy a gyermekek sokrétű óvodai tevékenység során játékba integráltan sajátítsák el mindazokat a szabályokat, normákat, amelyek segítik őket a társaikhoz, a felnőttekhez való viszony kialakításában, s amelyek életkori sajátosságaikhoz igazodnak. Az óvodai ellátás alapvetően 3 éves kortól kezdődik.

Az óvodai nevelés alapelve a gyermekközpontúság, játékba integrált nevelés, biztonságot nyújtó szeretetteljes, érzelmekben gazdag óvodai élet megteremtése. A cél, hogy a gyermekek már 3 éves koruktól bekerüljenek az óvodai nevelésbe. A gyermek mindenk felett álló érdeke, hogy minden segítséget megkapjon képessége, tehetsége kibontakoztatásához személyisége sokoldalú fejlesztéséhez. A gyermek joga, hogy képességének, adottságának megfelelő nevelésben részesüljön, a családi helyzetéből, eltérő

fejlődési üteméből adódó mindennemű hátrány megszüntetése, csökkentése. Felszámolásának igénye feladatokat ró a családra és az intézményre egyaránt.

A rendelkezésre álló feladatellátási kapacitások szükségesek és elégségesek az óvodáztatási igények kielégítésére. A férőhelyek kihasználtsága 92%-os, az átlaglétszámhoz képest pedig 115%-os. Azoknak az óvodai ellátásban részesülő gyermekeknek az aránya, akiket családi körülményeik, szociális helyzetük miatt a jegyző védelembe vett, illetve akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát a jegyző megállapította 36,1%, e csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetű a gyermekek 20%-a, az óvodai ellátásban részesülők 7,2%-a.

A sajátos nevelési igényű vagy részképességzavaros óvodások aránya 18,8%, e csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetű a gyermekek 30,7%-a. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek 80%-a sajátos nevelési igényű vagy részképességzavaros.

Az említett adatok egyrészt azt jelzik, hogy a hátrányos helyzetű óvodás korú gyermekek jelentős része óvodai ellátásban részesül. Másrészt azt mutatják az adatok, hogy sajátos nevelési igényű vagy részképességzavaros óvodások korai szűrése és diagnosztizálása megvalósul az intézményben, ezáltal megteremtődik a fejlesztés egyik lényeges feltétele. Fontos feladat és törvényi kötelezettség, hogy minden halmozottan hátrányos helyzetű gyermek már három éves korától óvodába járjon, és minél előbb megkezdődhessen a családi eredetű vagy fejlődésbeli hátrányok megszüntetése, illetve csökkentése.

Az óvodai nevelő munkához a felújított óvodaépület kedvező feltételeket biztosít, a sajátos nevelési igényű vagy részképesség-zavaros óvodások részre fejlesztő szoba is rendelkezésre áll.

Az óvodai nevelő munkát hat óvodapedagógus látja el. A sajátos nevelési igényű vagy részképességzavaros óvodások viszonylagosan magas aránya szükségessé teszi, hogy szakirányú továbbképzés keretében minden óvodapedagógus megszerezze az említett csoportba tartozók fejlesztéséhez szükséges speciális kompetenciákat.

1.6. Általános iskolai nevelés és oktatás ellátásnak jellemzői

Az általános iskolai nevelésről és oktatásról Litér község önkormányzata önállóan fenntartott intézmény útján gondoskodik. Az általános iskolai feladatellátás legfontosabb jellemzőit foglalják össze a soron következő táblázatok.

Általános iskolai intézmények száma:	1
Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	1
Általános iskolai osztálytermek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	10
Az általános iskolai osztályok száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	8
Általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással és magántanulókkal együtt)	139
Általános iskolai magántanulók száma	1
Sajátos nevelési igényű általános iskolai tanulók száma	11
Gyógypedagógiai oktatásban részesülő általános iskolai tanulók száma (integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül)	0
Hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma	20
Halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma	nincs adat
Általános iskolában tanuló első évfolyamosok száma (gyógypedagógiai előkészítő osztályok tanulóival együtt)	18
8. évfolyamosok száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt)	15
A napközis tanulók száma az általános iskolákban (iskolaotthonos tanulókkal együtt)	66

Évfolyam	Tanulólétszám	SNI-s tanulók száma	SNI-s tanulók aránya(%)	Korrigált létszám	Férőhely- kihasználtság (%)	Hátrányos helyzetű tanulók száma	Hátrányos helyzetű tanulók aránya (%)
1	18	2	11,1	20	95,2	3	16,7
2	14	0	0,0	14	66,7	1	7,1
3	21	1	4,8	22	104,8	3	14,3
4	17	2	11,8	19	90,5	3	17,6
5	20	2	10,0	22	95,7	2	10,0
6	13	2	15,4	15	65,2	2	15,4
7	21	1	4,8	22	95,7	3	14,3
8	16	1	6,3	17	73,9	3	18,8
Összesen	140	11	7,9	151	85,9	20	14,3

Az egy osztályra jutó tanulók száma a litéri általános iskolában 17,4 , az országos adat:19,6 tanuló/osztály. Az egy pedagógusra jutó tanulók száma 8,23 szemben az országos 9,9 tanuló/pedagógus mutatószámmal. Az SNI-s – gyakorlatilag részképességzavaros-tanulók 7,9%-os aránya meghaladja az országos 5,3%-os arányt. A hátrányos helyzetű tanulók 14,3%-os aránya 12%-kal marad el az országos átlagtól. Kommunikációs és együttműködési problémára hívja fel a figyelmet, hogy az iskolának nincs információja a halmozottan hátrányos helyzetű tanulókról. Ebből is következik, hogy az iskola a szociális hátrányok enyhítésére nem szervezte meg az említett csoportba tartozók részére a képesség-kibontakoztató, illetve az integrált felkészítést a tanulók szociális helyzetéből és fejlettségéből eredő hátrányának ellensúlyozására. Feltétlenül indokolt a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatása, a fejlődésének elősegítése, tanulási, továbbtanulási esélyének kiegyenlítése, tehetségének kibontakoztatása érdekében a képesség-kibontakoztató felkészítés megszervezése.

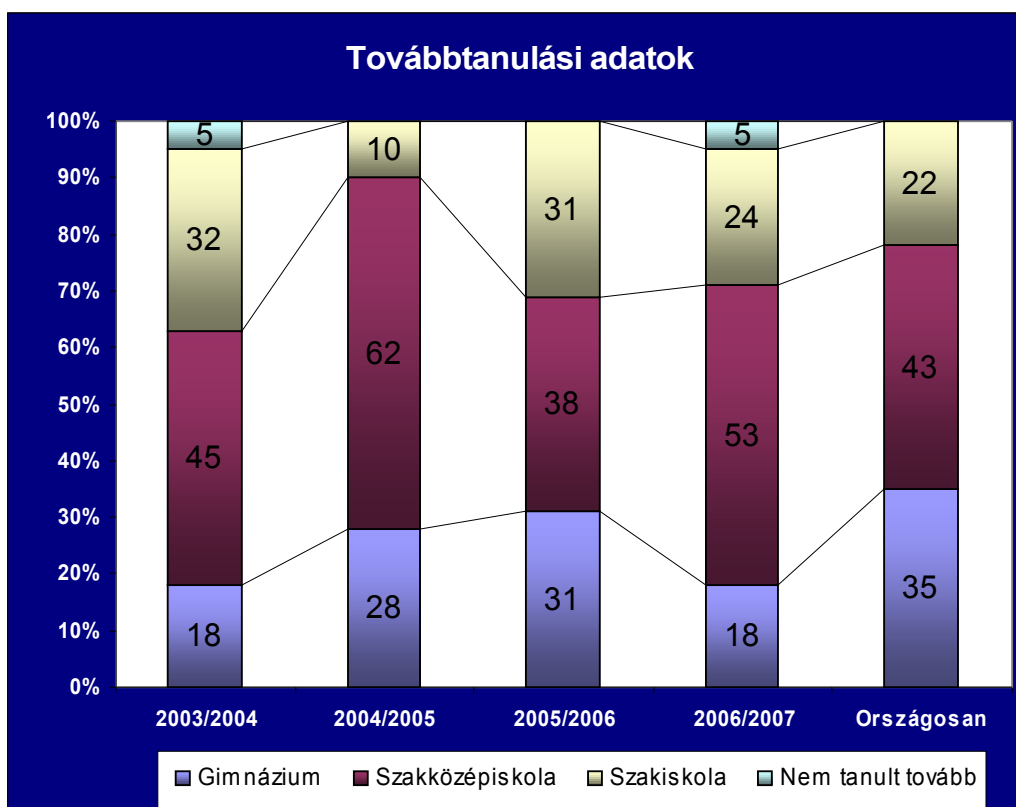
A tanórán kívüli foglalkozások közül meghatározó jelentőségűek napközis, illetve a tanulószobai foglalkozások, amelyeket a törvényi előírások szerint olyan módon kell megszervezni, hogy a szülők igényei szerint eleget tudjon tenni az iskolai felkészítéssel és a gyermek napközbeni ellátásával összefüggő feladatoknak. Az iskola tanulóinak közel fele, 47,5%-a napközis, az országos arány 34,2%. A hátrányos helyzetű tanulóknak 70%-a veszi igénybe a napközi otthoni ellátást.

Az iskolában tanórán kívüli foglalkozások jellemző szervezeti formája a szakkör, illetve az erdei iskola.

Az intézményben a lemorzsolódás aránya 2%, az országos adatokkal közel egyező, a hátrányos helyzetű tanulók körében 1-2% között változott az elmúlt tanévek során. Így a lemorzsolódás és a tanulók hátrányos helyzete közötti összefüggés nem állapítható meg.

A községben az állandó népességből a 6-14 évesek száma 228 fő. Az általános iskolát közülük 140 tanuló veszi igénybe. A rugalmas beiskolázás miatti eltérések figyelembevételével mellett is jelentős az eltérés az általános iskolás korúak és a helyi szolgáltatást igénybe vevők száma között. Az oktatás finanszírozásához szükséges forrásokat is bővíti, ha minden általános iskolás korú helyben jár iskolába.

Az iskolai esélyteremtésről, illetve a jövőbeli iskolázottságról is tájékoztatást nyújt a nyolcadik osztályosok továbbtanulási adatait tartalmazó ábra.

A továbbtanulási adatok alapján megállapítható, hogy az érettségit adó középiskolában továbbtanuló tanulók aránya - egy tanévet kivéve – nem éri el az országos átlagot, és ezzel együtt jár a szakiskolában tanulók országos átlagot meghaladó aránya. A hátrányos helyzetű tanulók közül átlagosan minden második tanul tovább érettségit adó középiskolában.

Az országos kompetenciamérés adatairól az iskolai adatközlés hiányos, így feltehető, hogy az eredmények iskolai szintű értelmezése és visszacsatolása a tanítási-tanulási folyamatba elmarad.

A következő táblázat azt mutatja meg, hogy az intézmény pedagógusai részt vettek-e az elmúlt három évben az alábbi pedagógiai módszertani legalább 30 órás képzésen.

Módszertani terület	Résztevő főállású pedagógusok
Hatékony együttnevelés az iskolában - IPR képzés	
Egyéni haladási ütemet segítő differenciált tanulásszervezés	1 fő 120 órás képzés
Kooperatív tanulás	
Projektpedagógia	
Drámapedagógia	

Az iskolában a nevelő-oktató munkát 17 pedagógus végzi. A nevelőtestületen belül a tanító képesítésűek túlerepresentáltak. Ez kedvező lehetőséget teremt a nem szakrendszerű oktatáshoz, de maga után vonja azt is, hogy a szakrendszerű oktatásban a biológiát, rajzot és technikát nem megfelelő képesítésű pedagógus tanítja.

A több külön álló épületből álló iskolát legutóbb 1985-ben újították fel teljeskörűen. Jelenleg csak az alapvető infrastruktúrális feltételek állnak rendelkezésre. Az infokommunikációs technikák alkalmazásához, a korszerű tanulási környezet követelményeihez, illetve a digitális kulcskompetencia fejlesztéséhez a feltételek nem elégségesek. Az infrastruktúra és a hozzáférés néhány jellemzőjét a következő táblázat tartalmazza.

eszköz/létesítmény	darab	az eszközt / létesítményt használó			
		tanulók száma	HHH tanulók száma	SNI-s tanulók száma	
logopédiai foglalkoztató, egyéni fejlesztő szoba	1	24	3	11	
nyelvi labor	1	140	20	10	
szükségterem	0	0	0	0	
számítástechnikai szaktanterem	1	70	10	6	
számítógép (min. P4 szintű)	7	70	10	6	
ebből	internet hozzáféréssel	7	70	10	6
tornaterem	1	140	20	11	

A táblázat alapján megállapítható, hogy a korszerű tanulási környezethez szükséges infrastruktúra hiányosan áll rendelkezésre. Az internethozzáférés korlátozott.

7. A Program célja

5.1. Általános célok

A Közoktatási Esélyegyenlőségi Program alapvető célja, hogy biztosítsa Litér községben a szegregációmentesség és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését. Az oktatási szolgáltatásokhoz való hozzáférés egyenlőségének biztosításán túl célul tűzzük ki az esélyteremtést, támogató lépések, szolgáltatások megvalósítását a községben élő hátrányos helyzetű gyerekek hátrányainak kompenzálása és az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében:

- tanításban, ismeretközvetítésben,
- a gyermekek egyéni fejlesztésében,
- az értékelés gyakorlatában,
- tanulói előmenetelben,
- a fegyelmezés, büntetés gyakorlatában,
- a tananyag kiválasztásában, alkalmazásában és fejlesztésében,
- a továbbtanulásban, pályaaorientációban,
- a humán erőforrás-fejlesztésben, pedagógusok szakmai továbbképzésében,
- partnerség a kapcsolattartásban a szülőkkel, segítőkkel, a szakmai és társadalmi környezettel.

Célunk az, hogy községünkben érvényesüljön a:

- diszkriminációmentesség,
- szegregációmentesség,
- halmozottan hátrányos helyzetű tanulók nevelési, oktatási és társadalmi integrációjának támogatása,
- minőségi oktatáshoz történő egyenlő hozzáférés és az integráció biztosítása.

5.2. Konkrét célok

- a családi eredetű vagy fejlődésbeli hátrányok megszüntetése, illetve csökkentése érdekében az óvodai ellátás biztosítása a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére három éves koruktól,
- az élethosszig tartó tanulás megalapozása, a kulcskompetenciák fejlesztése,

- az információs és kommunikációs technológiák alkalmazásának fejlesztése, az ehhez szükséges feltételek megteremtése,
- az iskola korszerűsítése, bővítése, a nevelés és oktatás tárgyi feltételeinek biztosítása, kötelező taneszköz jegyzékben előírt felszerelések beszerzésének folytatása, az elhasznált eszközök cseréje,
- a helyi közoktatás költséghatékonyságának és irányításának javítása,
- a pedagógus szakma fejlődésének támogatása, továbbképzések támogatása, szakos ellátottság teljessé tétele,
- tehetséges tanulóknak speciális fejlesztő, felkészítő képzések képességeik kibontakoztatására,
- a bölcsőde – óvoda – iskola együttműködés elmélyítése,
- tanköteles kor előtti dyslexia-szűrés megvalósítása,
- az integráció feltételrendszerének bővítése, integrációs támogatás igénybe vétele, a képesség-kibontakoztató felkészítés bevezetése az iskolában az ágazati miniszter által kiadott program alapján, továbbá a program alkalmazásához szükséges pedagógus kompetenciák megteremtése,
- pályorientációs tevékenység hatékonyságának növelése annak érdekében, hogy az országos átlagnál nagyobb mértékben növekedjen a gimnáziumban és szakközépiskolában továbbtanulók aránya,
- az erdei iskola programjainak támogatása.

8. Kötelezettségek és felelősség

- Litér község Közoktatási Esélyegyenlőségi Programja megvalósításának irányításáért felelős vezető személy: a **polgármester**.
- Az intézkedési terv végrehajtásáért felelős: a **jegyző**. Az ő feladata és felelőssége a program megvalósításának koordinálása (a programban érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása), a program végrehajtásának nyomon követése, és az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása.
- A Közoktatási Esélyegyenlőségi Program felkerül az önkormányzat honlapjára, ezzel biztosított, hogy a község minden lakója, de főként az oktatási intézmények, szülők és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető, illetve, hogy az önkormányzat döntéshozói,

tisztviselői és a településen működő közoktatási intézmények dolgozói ismerjék és kövessék a benne foglaltakat.

- Az önkormányzat **jegyzőjének** biztosítania kell, hogy az önkormányzat, illetve az egyes intézmények vezetői megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a program végrehajtásához. Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben pedig meg kell tennie a szükséges lépéseket.
- A község választott vezetői, az önkormányzat tisztviselői és a községben működő közoktatási intézmények vezetői felelősek azért, hogy tudatában legyenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásoknak, biztosítsák a diszkriminációmentes oktatást, nevelést, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek. Felelőségük továbbá, hogy ismerjék a Közoktatási Esélyegyenlőségi Programban foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában; illetve az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a kijelölt programirányítónak.
- Minden, az önkormányzattal és annak közoktatási intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelősége, hogy megismerje a programot és magára nézve is kötelezőként kövesse azt.

4.Akcióterv

Helyzetelemzés megállapítására (problémára) hivatkozás	Cél konkrét szöveges megfogalmazása	Intézkedés leírása	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor rövidtávon (1 év)	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor középtávon (3 év)	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor hosszútávon (6 év)
A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek közül nem mindegyik gyermek óvodás három éves korától	A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére az óvodai ellátás biztosítása három éves koruktól	Az ellátáshoz szükséges hozzáférés biztosítása, a nyilvántartások rendszeres egyeztetése	Jegyző, óvodavezető	Az óvodai beírások időpontjától folyamatos	Nő a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai ellátása	Minden halmozottan hátrányos helyzetű gyermek három éves korától óvodai ellátásban részesül.	A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek tanulmányi eredményei javulnak.
Az iskolában nincs képesség-kibontakoztató felkészítés	Az integrált pedagógiai rendszer alkalmazása	Pedagógiai program módosítása, az integrált pedagógiai rendszer beépítése a nevelési programba, majd felmenő rendszerű bevezetése.	Az általános iskola igazgatója	2008. augusztus 30.	A hátrányos helyzetű tanulók tanulmányi eredményei javulnak.	A kompetenciamérés eredményei növekednek.	Csökken a szakiskolában továbbtanulók aránya, nő az érettségit adó középiskolában továbbtanuló hátrányos helyzetű tanulók száma.
A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek 80%-a sajátos nevelési igényű vagy részképességzavaros	A sajátos nevelési igényű vagy részképességzavaros gyermekek fejlesztéséhez szükséges kompetenciák megszerzése	A fejlesztéséhez szükséges kompetenciák megszerzése továbbképzés keretében	Óvodavezető	2008. szeptember 1-től folyamatos	A fejlesztés személyi feltételei biztosítottak.	Az iskolaelőkészítés eredményessége javul.	A sajátos nevelési igényű vagy részképességzavaros tanulók tanulmányi eredményei javulnak.
A tanulók fele az iskolában nem fér hozzá a számítógéphez és az internethez.	Intelligens tanulási környezet megteremtése	TIOP pályázat benyújtása	Polgármester, általános iskola igazgatója	Pályázati kiírásnak megfelelően	Intelligens tanulási környezet mindenki számára biztosított	A tanulók tanulási motívációja növekszik.	A tanulók digitális kompetenciája jelentősen javul.

Helyzetelemzés megállapítására (problémára) hivatkozás	Cél konkrét szöveges megfogalmazása	Intézkedés leírása	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor rövidtávon (1 év)	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor középtávon (3 év)	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor hosszútávon (6 év)
Az általános iskolások jelentős része nem helyben jár iskolába	El kell érni, hogy az általános iskolások helyben tanuljanak	Az óvoda és az iskola közötti együttműködés javítása, az iskola szakmai munkájának megújítása, a képzési kínálat bővítése	Óvodavezető, iskola igazgató	Óvodai beíratásoktól folyamatos	Növekszik a tanulólétszám.	Minden tanuló helyben jár általános iskolába	Az intézmény szakmai - és költséghatékonysága növekszik.
A tanulók országos mérésen szövegértésből átlagos, matematikából átlag alatti eredményt értek el.	Az országos átlagot meghaladó teljesítmény szövegértésből és matematikából	A kompetenci alapú oktatás bevezetése. A bevezetéshez szükséges szakmai felkészültség megszerzése; a fejlesztő munkához a szakszolgálatok és a szakmai szolgáltatás igénybevétele.	Iskola igazgató	2008. szeptember 1-től felmenőrendszerben folyamatos	Módosított pedagógiai program, kompetencifejlesztésre felkészült pedagógusok.	Átlagos eredmények a kompetenciamérésen	Átlagot meghaladó eredmények a kompetenciamérésen.
A szakrendszerű oktatásban a biológiát, rajzot és technikát nem megfelelő képesítésű pedagógus tanítja	A szakos ellátottság teljessé tétele	Pályázat a nem szakszerűen ellátott tantárgyak tanítására	Iskola igazgató	2008.szeptember 1.	Száz százalékos szakos ellátottság a szakrendszerű oktatásban.	Javuló tantárgyi eredmények.	A továbbtanulás arányaiban kedvező irányú változás.

Helyzetelemzés megállapítására (problémára) hivatkozás	Cél konkrét szöveges megfogalmazása	Intézkedés leírása	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor rövidtávon (1 év)	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor középtávon (3 év)	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor hosszútávon (6 év)
Az érettségig adó középiskolában továbbtanuló tanulók aránya - egy tanévet kivéve – nem éri el az országos átlagot	Az érettségig adó középiskolában továbbtanuló tanulók arányának növelése	Ingrát pedagógiai rendszer bevezetése, tervszerű egyéni fejlesztő foglalkozások., pályaorientáció	Iskola igazgató	2008.szeptember 1-től folyamatos	Nem mérhető rövidtávon	Továbbtanuló tanulók aránya - eléri az országos átlagot	Továbbtanuló tanulók aránya eléri az országos átlagot
Az iskola pedagógusai az elmúlt három évben nem vettek részt a hatékony tanítás segítő módszertani képzéseken	A hatékony tanításhoz szükséges módszertani képzettség megszerzése	A pedagógusok legalább 30 órás képzésekre történő beiskolázása	Iskola igazgató	2008.szeptember 1-től folyamatos	4 pedagógus részt vett módszertani képzéseken	Minden pedagógós részt vett a módszertani képzéseken	Átlagot meghaladó eredmények a kompetenciamérésen
A korszerű tanulási környezethez szükséges infrastruktúra hiányosan áll rendelkezésére.	A korszerű tanulási környezethez szükséges infrastruktúra megteremtése	Beruházás, felújítás, korszerűsítés, alapfelszerelési jegyzék követelményeinek teljesítése	Fenntartó önkormányzat	2008.szeptember 1-től folyamatos	Az alapfelszerelési jegyzék követelményei teljesülnek	A korszerű tanulási környezethez szükséges infrastruktúra biztosított	Javuló tanulmányi és továbbtanulás eredmények

5. Megvalósítás

5.1. Fenntartói megvalósítás

A Közoktatási Esélyegyenlőségi Program alapján az önkormányzatnak biztosítania, és vizsgálni kell, hogy minden, a közoktatási intézmények működését és pedagógiai munkáját érintő, és az esélyegyenlőségi szempontból fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumba és iránymutatásba beépüljenek és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó kötelezettségek és a program célkitűzései. Értékeli, visszacsatolja a program ellenőrzése során szerzett információkat.

Biztosítja az önkormányzati döntéshozók, tisztségviselők és közoktatási intézményvezetők felkészítését a programban végrehajtandó feladatokra, felkészültségük értékelését és folyamatos továbbképzésüket az érintett területeken, az alábbi alapelveknek megfelelően:

- A személyes gondoskodás biztosítása során fokozott figyelmet kell fordítani arra, hogy **az ellátásban részesülő személyek emberi és állampolgári jogai ne sérüljenek**. Az intézményekben az egyén autonómiáját elfogadó, integrációját minden eszközzel segítő, humanizált környezetet kell biztosítani.
- A társadalmak szinte mindegyikében a segítségre szorulókat megbélyegzések, diszkriminációk övezik. Ezért kiemelkedő fontossággal bír **az értékek közvetítése a segítségnyújtás folyamatában**. A lakosság széles körében tudatosítani szükséges, hogy **az egyén és a társadalom felelőssége közös**. A szociálpolitika értékei a társadalompolitika és a szociális munka értékeit ötvözi. Legfőbb alapérték kell, hogy legyen: a lehetőségek, források és szolgáltatások mindenki számára **egyenlő hozzáférésnek a biztosítása** abból a célból, hogy önállóan, megfelelő szinten tudják élni az életüket a segítségre szoruló emberek.
- Második alapértéknek az számít, hogy a szakemberek úgy álljanak kapcsolatban a szolgáltatást igénybevevőkkel, hogy azok értékeit, személyiségét elfogadják, **az emberi méltóságot tiszteletben tartják**.
- **A szegénység szélsőséges formáinak közvetlen oka az alacsony jövedelem**. Ezért viszonylag rövid időn belül mindenki számára biztosítani kell a megélhetés társadalmilag elfogadott minimális szintjét a legalacsonyabb bérek, a társadalombiztosítási vagy univerzális ellátások, illetve a segélyezés megfelelően összehangolt korrekciójával.
- **Az esélyegyenlőtlenségek csökkentésében, a kirekesztés enyhítésében kulcsszerepe van a szociális szolgáltatásoknak**. Ide tartozó feladat a

szolgáltatásokhoz és ellátásokhoz való hozzájutás esélyegyenlőségének biztosítása; az intézményes ellátások szolgáltató jellegének erősítése; az integrált formában történő ellátásszervezés a szociális és egészségügyi ellátások összehangolásával. **Javítani kell a fogyatékossgal élők és a megváltozott munkaképességű személyek, valamint a pszichiátriai és szenvedélybetegek komplex egészségügyi, foglalkoztatási és szociális rehabilitációjának hatékonyságát**, biztosítani kell a fogyatékossgal élők és idős személyek részére a tartós gondozáshoz és ápoláshoz való hozzáférés feltételeit.

- **Kulcskérdés a civil társadalom erősítése, a kirekesztés elleni küzdelemben való bevonása.** Hatékonyabbá kell tenni közreműködésüket a helyi közügyek alakításában. Ennek eszköze a társadalmi párbeszéd intézményeinek fejlesztése, a jogok és a jogtudat erősítése, továbbá a diszkrimináció és a társadalmi előítéletek elleni küzdelem.
- **A lakossági kapcsolatokra is nagyobb hangsúlyt kell helyezni.** Fontos, hogy az érintettek korrekt információkkal rendelkezzenek a szociális szolgáltatásokról, azok tartalmáról, a jogosultsági feltételekről és a hozzáférési lehetőségekről. A tájékoztatáshoz – a helyi újság mellett – **fel kell használni az elektronikai eszközöket is.**
- A szociális intézményhálózat konkrét fejlesztési célkitűzéseinek meghatározását meg kell alapozni a lakosság körében történő felméréseknek, a **helyi szociális térkép** elkészítésének.

5.2. A Program megvalósítása a társintézményekkel közösen

Gyermek – és ifjúságvédelem feladata

- Gyermek – és ifjúságvédelmi rendszer működtetése {felelős: jegyző}
- A veszélyeztetett, a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek gondozása {felelős: jegyző, intézményvezetők}
- Gyermekvédelemben érintett szakemberek képzése {felelős: jegyző, intézményvezetők}
- Gyermekvédelmi speciális szolgáltatások kialakítása {felelős: jegyző}
- Drogprevenció, szenvedélybetegség megelőzése {felelős: intézményvezetők}

Egészségügy

- Iskolaorvosi és védőnői hálózat működtetése {felelős: önkormányzat}

- Alkalmazottak munkaegészségügyi vizsgálatának megszervezése {felelős: intézményvezetők}
- Intézmények akadálymentes megközelítésének biztosítása {felelős: önkormányzat}

Szociálpolitika

- Munkaügyi kirendeltségekkel együtt reintegrációt elősegítő képzések, programok indítása {felelős: jegyző }
- Szociális ellátórendszer működtetése {felelős: jegyző}

5.3. Az esélyegyenlőségi terv megvalósítása intézményi szinten

A közoktatási intézményeknek vizsgálni kell:

- nem folytat-e szegregáló oktatásszervezési gyakorlatot,
- biztosított-e a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók eredményes oktatása,
- biztosítottak-e a feltételek a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók oktatáshoz.

A közoktatási intézményeknek a 2008. december 31-ig el kell készíteniük a közoktatási esélyegyenlőségi programjukat.

5.4. Várható eredmények

- Az európai normáknak megfelelő, a lakossági igényekhez jobban igazodó, korszerű intézmények jönnek létre, s ezzel az egyes intézményekben ellátottak életminősége jelentősen javul.
- A hátrányos helyzetű és leszakadó rétegek társadalmi integrációja erősödik, a társadalom szemlélete, e rétegek elfogadási szintje kedvezően változik.
- Az ellátást biztosító alkalmazottak létszámban és szakképzettségben a követelményeknek megfelelnek.
- Az önkormányzat feladatellátási kötelezettségének magasabb szinten tesz eleget.
- A civil szféra bevonásával hatékonyabb együttműködés jön létre a szociálpolitika szereplői között, s ez elősegíti az ellátotti jogok érvényesülését, a modell értékű programok elterjesztését.

6. Monitoring és nyilvánosság

Az Önkormányzat két évente monitoring jelentésben értékeli települési közoktatási esélyegyenlőségi programjának megvalósulását, továbbá a fenntartásában álló intézmények esélyegyenlőségi programjainak megvalósulását. Az információkat, tapasztalatokat a következő oktatási időszak vonatkozásában elfogadásra kerülő települési közoktatási esélyegyenlőségi programjába beépíti.

A települési közoktatási esélyegyenlőségi programokat érintő éves felülvizsgálati monitoring jelentés fő tartalmi elemei:

- A halmozottan hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű gyermekek intézményi oktatási esélyegyenlőségi helyzetének bemutatása a település vonatkozásában.
- A településen megvalósuló, a hátrányos helyzetű gyermekeket érintő programok és tevékenységek, valamint az őket érintő főbb változások bemutatása.
- Beszámoló a jelen program keretében elfogadott akcióterv végrehajtásáról, az akciótervben meghatározott feladatok elvégzéséről
- Az önkormányzati fenntartású intézmények intézményi közoktatási esélyegyenlőségi programjainak, stratégiai dokumentumainak és éves monitoring jelentéseinek értékelő elemzése.
- Tájékoztatás a településen a tárgyidőszakban beadott, intézményi esélyegyenlőség megsértésével kapcsolatos szülői/gondviselői panaszokról, a panasztételi eljárások eredményeiről.
- A következő időszakra vonatkozó cselekvési irányainak meghatározása.

Az önkormányzat fenntartásban álló intézmények az esélyegyenlőségi terv megvalósulását elemző monitoring beszámolóikat, az Önkormányzat részére két évente értékelésre és ellenőrzésre megküldik.

Az önkormányzat számára – a fenntartásában álló intézmények által két évente kötelezően – benyújtandó intézményi közoktatási esélyegyenlőségi monitoring jelentés fő tartalmi elemei:

- A halmozottan hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű gyermekek intézményi oktatási esélyegyenlőségi helyzetének bemutatása.

- Az intézményt, a hátrányos helyzetű gyermekeket érintő programok és tevékenységek, valamint az őket érintő főbb intézményi változások bemutatása.
- Beszámoló az intézményi program keretében elfogadott akcióterv végrehajtásáról, az akciótervben meghatározott feladatok elvégzéséről.
- Tájékoztatás a tárgyévben beadott, intézményi esélyegyenlőség megsértésével kapcsolatos szülői/gondviselői panaszokról, a panasztételi eljárások eredményeiről.
- A következő időszakra vonatkozó intézményi program alapelveinek és cselekvési irányainak meghatározása.

Az Önkormányzat Képviselőtestülete megvitatja a települési és intézményi közoktatási esélyegyenlőségi programokat érintő két éves felülvizsgálati monitoring jelentéseket, s ezek alapján felülvizsgálja a települési közoktatási esélyegyenlőségi programot.

A nyilvánosság biztosítása:

- Az Önkormányzat a települési és intézményi közoktatási esélyegyenlőségi programokat, illetve a programok monitoring jelentésének rövidített összefoglalóját elektronikus formában az önkormányzat honlapján közzé teszi.
- Az Önkormányzat települési esélyegyenlőségi közoktatási monitoring jelentést, annak Képviselőtestületi vitáját követő 30. napon belül közszemlére bocsátja.
- Önkormányzat a települési esélyegyenlőségi közoktatási monitoring jelentést nyomtatott formában a településen működő oktatási, szociális és gyermekvédelmi intézmények vezetőinek (illetve intézményes partneri körének) eljuttatja, észrevételeiket, javaslataikat a következő időszakra vonatkozó esélyegyenlőségi programjába beépíti. A jelen programban szabályozott, nyilvánosság biztosításával kapcsolatos feladatok elvégzésért a jegyző felel.
- Az önkormányzat jelen program által meghatározott eljárásaiban a személyes adatok, különösen a szenzitív adatok védelméről a magasabb szintű jogszabályok, kiadott hivatalos állásfoglalások alapján gondoskodik. A jelen programban meghatározott eljárások keretében személyes adat (illetve olyan adat vagy információ, amelyből akár közvetett módon az érintett személyére lehet következtetni) nem hozható nyilvánosságra. A közoktatási esélyegyenlőség biztosításához kapcsolódó monitoring jelentések nyilvánosan hozzáférhető

változatából, bármely személyre, akár közvetett módon is, utaló adat és információ kitörlendő.

7. Konzultáció és visszacsatolás

- A Közoktatási Esélyegyenlőségi Program a településen működő közoktatási intézmények közreműködésével készült.
- Az adatok gyűjtése az intézmények és a fenntartó önkormányzat feladata, az OKM által közzé tett adattáblák segítségével.
- Az első elkészített programot az érintettek bevonásával és véleményeinek kikérésével 2009. december 31-től kezdődően két évente felül kell vizsgálni.

8. Szankcionálás

- **Az oktatási esélyegyenlőség megsértését érintő eseteket és panasztételeket az intézmény vezetője köteles kivizsgálni az Önkormányzat képviselőjének és a panasztevőnek, továbbá, ha szükséges, független szakértőnek a bevonásával.** Az esélyegyenlőség megsértésének megállapítása esetén az intézmény köteles az esélyegyenlőséget sértő intézkedést, programot, vagy állapotot megszüntetni. Ellenkező esetben az Önkormányzat köteles az intézménnyel, illetve az intézmény vezetőjével szemben saját hatáskörében eljárni.
- **A jelen programban meghatározott, az Önkormányzat felelősségi körében jelentkező mulasztások esetén az Önkormányzat megállapíthatja bármely tisztségviselője felelősségét,** különös tekintettel a programban meghatározott feladatellátáshoz kapcsolódó felelősségi kört gyakorló tisztségviselőre, illetve a fenntartásában működő intézményvezetőkre. A mulasztás megállapítása és szankcionálása a hivatal, illetve tisztség gyakorlásának felelősségét szabályozó jogszabályok és az Önkormányzat saját belső szabályozó dokumentumai alapján történhet.
- Az Önkormányzat mulasztását továbbiakban az illetékes közigazgatási hivatal, vagy más felettes hatóság állapíthatja meg, az Önkormányzattal szemben saját hatáskörében járhat el.
- A vezetők és a tisztségviselők teljesítményének értékelésénél a program végrehajtásának eredményességét figyelembe kell venni.